Ч. 298 (14.195). Львів, четвер 7. листопада 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504.060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Москва пригадує, що вона панує над Харковом.

У московських „Ізвестіях“ з 30. жовтня находимо постанови центрального комісаріяту Совітського Союзу про „нарушення фінансової дисципліни в харківській області“. У постанові наведені всі пункти нарушеної дисципліни:

1) У Харкові міська рада вводила незаконні податки і збірки;

2) У всій харківській області введені безконтрольні окремі засоби, які добували місцеві органи незаконною комерційною діяльністю напр. при перепродажі зерна колгоспам;

3) Під претекстом премій нераз роздавали місцеві органи державні гроші.

За це все дістав „по носі“ колишній предсідник харківського обласного комітету Федяєв і кол. предсідник місцевої ради Саретиков; останньому заборонили два роки займати відповідальні становища. Провідники обласних і міських фінансових відділів Іванов і Кошельний, разом з їх заступниками Шпайхером і Чорним передані судові.

Дістали офіціяльну догану народній комісар фінансів Рекіс і союзний комісар фінансів Гриньку.

З цього приводу російські „Последнія Новости“ роблять такий висновок: „Незалежно від змісту цієї постанови, в ній совнарком Совітського Союзу з небувалою досі ясністю зазначує, що влада окремих республик дисциплінарно підпорядкована союзному урядові“.

Події останніх літ підтвердили нам цю правду вже давно, що вся т. зв. автономія поодиноких республик у СССР — тільки гарне агітаційне слово.

Мін. Бенеш про закордонну політику Чехословаччини.

ПРАГА, 6. 11. ПАТ. Міністер закордонних справ Бенеш виголосив учора в обох палатах промову про актуальні питання закордонної політики.

На вступі міністер заторкнувся справи східного й наддунайського договору, зазначуючи, що Чехословаччина й інші держави Малої Антанти стають надалі прихильниками заключення наддунайського договору. Говорячи про італійсько-абесинський конфлікт, Бенеш підкреслив зусилля великодержав, що змагають до ліквідації цього спору. Головну вагу прикладає мін. Бенеш до становища Англії та до англійсько-французької співпраці. Обговорюючи взаємини з іншими державами мін. Бенеш підкреслив заключення договору з СССР, зазначуючи, що Чехословаччина хотіла теж заключити договір приязни з Польщею, а Польща не дала остаточної позитивної відповіди.

Чесько-німецькі взаємини є нормальні і добрі. Чехословаччина може мати труднощі з Німеччиною тоді, колиб на цих взаєминах відбилися загально-европейські спори. Взаємини Чехословаччини з Австрією приязні, відносини з Мадярщиною поправились.

Скомплікованих національних відносин у Чехословаччині Бенеш не уважає за чинник, що ослаблював би державу та твердить, що вони поправляються. Чехословаччина залишиться вірна Лізі Націй, але уважає, що засадничою умовиною, щоб запевнити мир є власна військова сила держави.

Наприкінці своєї промови Бенеш зазначив, що Чехословаччина не потребує в найближчому часі боятись ніякого поважнішого конфлікту. Що-правда географічне положення Чехословаччини небезпечне, але Чехословаччина числить, що інші держави поможуть їй у важкім положенні.

Дальші розмови у справі італійсько-англійського відпруження.

ЛЬОНДОН, 6. 11. ПАТ. В англійських мірodatних колах привязують велику вагу до розмови, що її відбув учора пополудні британський амбасадор у Римі Дрюмонд з Мусолінієм. Темою розмови була справа дальшого відпруження між В. Британією й Італією. Хоча змісту розмови офіціяльно не виявлено, всеж у добре поінформованих колах твердять, що Італія погодилася відкликати дальші військові відділи з Лібії за ціну частинного відкликання британської фльоти з вод Середземного Моря. Італія домагається мабуть, щоб відкликали ескадру панцирників і одну ескадру торпедовців.

Англійсько-французькі морські торги.

ЛЬОНДОН, 6. 11. ПАТ. У звязку з розмовами морських знавців Франції і В. Британії у справі співділання обох фльот на Середземному Морі, в Льондоні твердять, що англійці домагаються, щоб в разі потреби віддати три французькі пристані, як морські бази для британської фльоти: Тульон, Бейрут і Бізерту. Французи мабуть погодились готові запевнити британській фльоті базу у Тульоні. Щодо Бейруту французи висловили деяке застереження з огляду на те, що англійці мають замінити базу в розбудованому недавно палестинському порті Гайфі, що є недалеко Бейруту. На думку англійців пристань у Гайфі є недостаточна, бо італійці укріпилися на островах Додеканезу. Щодо Бізерти французи зголосили теж деякі застереження, бо коли би вони віддали до диспозиції британській фльоті цю пристань, віддалену ледви 100 миль від італійських берегів, італійський уряд уважав би це за дуже неприязний поступок. Британській фльоті залежить на Бізерті, бо тоді британська фльота зможе оперувати недалеко лібійських берегів. Вкінці французи мабуть погодилися на британське домагання з застереженням, що Бізерту можуть англійці вживати, тільки колиб Італія напала на британську фльоту.

Зміна директоріяту в Клайпеді.

БЕРЛІН, 6. 11. ПАТ. З Клайпеди повідомляють: Вчора дополудня офіційно оголосили, що директоріят Брувеляйтіса уступив. Ґубернатор прийняв димісію і припоручив Брувеляйтісові вести агенди аж доки не створять нового директоріяту.

З міродатної німецької сторони підкреслюють, що після невдачі, якої зазнала Литва у клайпедських виборах, димісія Брувеляйтіса була зовсім природною річю, бо клайпедський соймик, що збирається в середу, на першому засіданні і так повалив би теперішній директоріят. Німецькі кола приписують литовському урядові зобовязання супроти сиґнатарів, що новий директоріят створять згідно з волею більшости клайпедського населення. Це зобовязання литовці мусять тепер дотримати.

Страшні цифри.

Генеральний секретаріят Ліги Націй оголосив, що в 1934 р. померло з голоду і недоживлення 2.400.000 осіб, 1.200.000 скінчило самогубством з тих самих причин. На 2 міліярди людей на світі тільки 500 міліонів має потрібні засоби до життя.

Чесько-польський конфлікт та українці.

Львів, 6. листопада 1935.

Міністер Бенеш виголосив у чеському парляменті велику промову про міжнародню ситуацію. Крім таких справ, як причини, що спонукали Чехословаччину приєднатись до санкцій Ліги Націй, не зважаючи на приязні взаємини з Італією, чи остання конференція Малої Антанти, міністер Бенеш порушив справи, які і нас найближче цікавлять: справу взаємин Чехословаччини з Польщею і Совітами.

У промові чеського державного діяча, який кермує закордонною політикою своєї батьківщини від початку її державної відбудови, вичувається невияче тенденція ступцьовувати військово-політичне значіння чесько-совітської приязни та підкреслювати жаль з приводу поганих чесько-польських відносин і готовість ці відносини направити. Мабуть не без спеціяльної цілі міністер Бенеш, досвідчений дипльомат, зазначив, що „взаємини з націонал-соціялістичною Німеччиною є більше поправні і нормальні“, та що навіть „відносини Малої Антанти з Мадярщиною поправились у ході приготовчих розмов до наддунайського пакту“. Здається, що про одно і друге можнаб сказати і в цілком іншому тоні, колиб не було бажання протиставити гармонійне співжиття Чехословаччини з усіми безпосередніми і дальшими сусідами, за винятком — сусіди польського. Тут чеський міністер авторитетно стверджує, що „не зазначується ніяка зміна на ліпше“. „Зусилля у напрямку зміни тих відносин були вживані при посередніх дипльоматичних розмовах, однак ніякі з них не дала, як досі, позитивних вислідів“. І міністер Бенеш заявляє готовість передати комплекс польсько-чеських спорів на розгляд Женеви або іншого компетентного форуму та пропонує Польщі договір вічної приязни. А проте рішуче застерігається проти всякої пропаґанди на чеському ґрунті: це натяк на останні чесько-польські події на Тешинському Шлеську, про які стільки мови в усій польській пресі.

Найменш переконує такий уступ із промови чеського міністра: „...Совітсько-чеська умова не має ніяких тайних клявзуль і не є скермована проти ніякої держави. Політика приязни з Совітами служить не лише справі безпеки Чехословаччини, але й у першій черзі справі тривкої европейської рівноваги та мирової місії, яку Чехословаччина виконує у Середній Европі“. У тому й то „заковика“: тривка европейська рівновага на засаді тої політичної мапи, що її закреслили мирові договори у Версалі (Тріянові, Сан-Жермені) і Ризі, з постановами Ради Амбасадорів включно. У тому то й річ, що існують держави, яких життєва екзистенція залежить від утримання цієї нинішньої рівноваги без найменшого її нарушення, та що існують держави, які рахуються з тим, що теперішня рівновага не втримається, що вона штучна, що вона криє у собі смертельні небезпеки і що тому треба заздалегідь приготовляти іншу рівновагу, кращу, тривкішу. В тому й річ, що існують держави, які за всяку ціну, в кожнім будь і проти когонебудь, цю рівновагу втримують і підтримують, та існують народи, які за всяку ці-

ну мусять цю рівновагу знищити, — щоб рятувати свою екзистенцію.

Чехословаччина належить до першої категорії держав: вона мусить цупко триматися т. зв. версайської системи союзів, до якої входив і проект східного пакту та, послідовно, ті союзи, які прийшли після невдачі східного пакту. І тому сьогодні Чехословаччина опинилась приятелькою Совітів, яким теж нарушення теперішньої рівноваги грозить — поділом держави. Польща належить до тієї категорії держав, які мусять лякатися найбільшої небезпеки саме на випадок такого довшого істнування внішнього територіяльно-політичного стану Европи, в якому обидва її сусіди, лівий і правий, настільки скріпились би, що моглиб вернутись до давніх плянів експанзії: німецький сусід на схід і російський — на захід. Польська політична думка мусить теж рахуватися з дилемою: або спокійно приглядатися грі сил, які працюють над зміною істнуючого стану на Сході Европи та евент. їм протиставитися, анґажуючись з головою за теперішньою рівновагою, або не виключати себе поза скобки тих сил, що активно будуть діяти над устійненням нової рівноваги.

Український нарід належить до третьої категорії сил: до тих народів, яких екзистенція вже тепер, від літ і з кожним днем більше, залежна від захитання істнуючої рівноваги і від радикальної зміни укладу сил на Сході Европи; — від поділу Росії в її новій формі Совітського Союзу та від реактивування української державности. Через те, що український нарід живе акуратно у тих чотирьох державах, які безпосередньо зацікавлені у грі ревізіоністичних і протиревізіоністичних сил, беручи у ній безпосередню активну участь, — через те ми, українці, найшлись у дуже складній і делікатній ситуації. Ми є задекларованими і непримиримими ревізіоністами, якщо мова йде про европейський схід і про Совіти, і тому кожна держава, яка підписує договори приязни з Совітами та скріплює совітський військово-політичний і моральний авторитет у світі та совітську силу внутрі, — діє на нашу шкоду і викликує у нас почуття найбільшого огірчення. А проте ми є рішучими антиревізіоністами, якщо мова йде про середню Европу, зокрема про мадярські претенсії, бо не затерся ще у свіжій українській памяті період перебування Закарпаття під мадярським володінням. Тому ми найпалкіше солідаризувались з польським становищем у справі східного пакту і справі порозуміння з Німеччиною, як державою, якої протиросійські експансивні тенденції нотірійно відомі. І тому теж мусимо вважати найбільш жалюгідним явищем закріплення русофільських і совітофільських впливів у Чехословаччині: не перестанемо твердити, що чехословацька політика, будучи послідовною у пошуканці союзників для втримування теперішнього стану, впадає у парадокс, потураючи русофільству, коли кожній дитині на Підкарпатській Русі відомо, що русофільство тотожне там з мадяронством: як можна хоровитись перед мадярським ревізіонізмом і зовнішніми союзами та одночасно ту саму течію підсилювати внутрі держави, роблючи той зовнішній союз нібн „популярним"?!

Польсько-чеський конфлікт за польські справи на Шлеську і за сам Шлеськ — нас безпосередньо не торкається і ми некомпетентні забирати у ньому голос. Зате ми противимося тенденціям, що їх нераз висловлювала польська прилюдна думка, — про безпосередній кордон з Мадярщиною. Знаємо, що це звичилоб на практиці, при істнуючому змісті мадярського ревізіонізму. У тому випадку, не відмовляючись від гострої критики неґативних ходів чеської адміністраційної політики, проте тямимо про той могутній поступ на шляху національного відродження, що його зазнали українці Підкарпатської Руси у межах Чехословацької Республики. Тямимо теж ті добродійства, що їх зазнала від чеського народу українська політична — наддніпрянська і галицька — еміграція, головно у своїх культурних починах. У нашому, українському, інтересі булоб таке поладнання польсько-чеського конфлікту, яке виключилоб Совіти з рахунків обох тих держав. Покищо хочемо вірити, що польська державна рація скаже польській внутрішній адміністрації відмовитись від підтримування москвофільства на чеському карпатському пограниччі, — на нашій Лемківщині, — та що й державний розум таких чільних політиків, як міністер Бенеш, скаже різко відмежувати теперішній союз з Совітами від ролі русофільського чинника у внутрішніх відносинах держави, зокрема на Підкарпатській Русі. Момент, в якому обидві держави стануть практично рахуватися з українським чинником, як поважним і позитивним чинником при устійнюванні нової европейської рівноваги, — буде моментом перемоги не тільки нас, українців, але й дійсно тривкого европейського мира.

Тягар кризи і податків.

Промова сен. Володимира Децикевича, виголошена на сенатській комісії для справ повновласти 4. листопада ц. р.

Згідно зі становищем, занятим Українською Парляментарною Репрезентацією в Соймі, українські сенатори будуть також голосувати за признанням повновластей. Без сумніву ненормальне це явище, що законодатні тіла відсувають від себе рішення про найважніші справи та передають їх урядові. Одначе коли чуємо, що в демократичній Франції, країні найбуйнішого парляментаризму, президент републики на основі повновластей підписав минулого тижня 306 ощадностевих декретів, то мусимо прийти до переконання, що таке пересування компетенції із законодатних органів на виконавчі має під теперішню пору глибші причини. У Польщі головним мотивом є необхідність вирішити справу негайно та приминити зростаючий буджетовий недобір. Крім цього не можу опертися враженню, що Сойм і Сенат у теперішньому їх стані не будуть у силі виробити суцільний фінансовий та господарський плян; за великі є розбіжности поглядів на найважніші господарські та суспільні питання. Для представників українського населення найважніший мотив — політичний. Якщо міністр, що дав почин до акції для нормалізації українсько-польських відносин, домагається повновластей, представники української нації не можуть йому цього відмовити. Також міністр скарбу, що виявив так багато рішучости у справі Ґдині, заслуговує на довіря, що зуміє поправу економічних відносин успішно перевести.

Про розпорядки, що їх видасть уряд на основі повновластей, буде обширніше мова на пленумі Сенату. Сьогодні хочу обмежитись тільки до деяких подробиць.

Найважніша частина урядового пляну — це наложення доходового податку на державних службовиків. З пояснень, що їх дав премієр відпоручникам державних службовиків, виходить, що уряд добре розуміє, якої болючої і дошкульної жертви домагається уряд від службовиків. Зі слів премієра видно також, що уряд хоче по змозі дати службовикам полекші. Одначе полекші небагато тут поможуть. Вже сьогодні державні службовики борються із недостатками. Що буде після редукції платень? Оповідали мені у Львові, що тамошні купці, які до цієї пори в державних службовиках бачили своїх найпевніших клієнтів та радо давали їм товар на кредит або ратальні сплати, тепер відступають назад, боячись невиплатности службовиків у звязку з обнижкою платень. Булаб це катастрофа для службовиків, якби вони стратили кредит, бо мало хто міг би тоді себе і свою рідню одягнути, мало хто міг би закупити на зиму паливо і, без прибільшення кажучи, мало хто бодай у другій половині місяця міг би їсти. Павперизація службовиків — це поважне явище, це суспільна небезпека. Та є ще більша небезпека.

З пояснень міністра скарбу виходить, що головний тягар санації державного скарбу впаде на державних службовиків. Доходовий податок від платень принесе 160 міліонів зол., підвишка доходового податку, в якій мають участь також державні службовики, дасть 60 міліонів. Коли державний скарб у небезпеці, то очевидно громадяни всіх станів і занять приносять йому поміч. Виїмок зробив би я лише щодо хліборобів, бо хліборобство переживає дуже тяжку кризу і хліборобству треба тепер помагати; але поза хліборобами нікого не можна звільнити з того загального тягару, що потрібний для поправи державного стану. До цієї пори про обтяження загалу громадян не було мови. Колиб увесь кошт направи державного скарбу впав на державних службовиків, мусіло би це викликати почуття кривди, а такі настрої є може гірші, як навіть сама павперизація. Не моє діло вказувати інший спосіб покриття недобору, але справедливіший був би такий вихід: не стягати на час хліборобської кризи ґрунтового податку, обнизити на час кризи ставки промислового податку, зате завести загальний проґресивний доходовий податок на всіх громадян. Державні службовики платилиб тоді також багато, але бодай мали би товаришів недолі.

Не слід перецінювати також доцільности розпорядків, що мають на меті обнижку коштів утримання. Службовикам ті розпорядки принесуть тільки невеликі полекші, а в багатьох випадках можуть принести шкоду іншим кругам суспільности. Обнижка комірного, оскільки булаб закроєна на ширшу скалю, може принести шкоду власникам реальности, що вже обтяжені податковими тягарами. Віддовження службовиків, якби його перевести радикально, може знищити цілком кредит службовикам. Обнижка цін ґазу й електричного світла відбере самоврядуванню приходи, яких нічим не можна заступити. Скасування віздових оплат у містах — це необхідність з огляду на селянство, одначе яким способом будуть міста покривати недобори, що з того мусять вийти?

Тому справа комунальних фінансів і справа ощадностей у самоврядуванні вимагає особливої уваги. Уряд передає самоврядуванню щораз нові завдання і рівночасно домагається нових ощадностей та забирає доходові джерела. Внаслідок цієї політики дійшло вже до того, що самоврядування покриває тепер тільки найконечніші адміністраційні видатки, а навіть на суспільну опіку вже не стає грошей. Така поведінка далі неможлива. Самоврядна адміністрація — це частина державної адміністрації, вона однаково потрібна, як урядова адміністрація. Теперішня система веде до повного знищення самої ідеї самоврядування.

Щодо помочі хліборобства, мушу ствердити, що декрети про віддовження не принесли загалові хліборобства побажаної полекші. Навпаки. Через те, що раз-у-раз появлялися нові розпорядки, з яких кожний мав бути вже останнім, викликали ті декрети почуття непевности у довжників та у вірителів і вкінці знищили хліборобський кредит. Також податкові полекші не врятують хліборобства. Поміч може принести тільки підвищка цін хліборобських продуктів. Але хто буде платити, коли найбільший консумент хліборобських плодів — державний службовик — буде матеріяльно знищений?

Бачимо, що нелегко узгіднити всі ті суперечні інтереси і тому найкраще передати вирішення справи урядові, що зуміє поладнати їх по думці потреб та інтересів держави і загалу суспільности.

Українська шкільна політика.

(Реферат, виголошений на Педагогічному Зізді 3. листопада 1935. р.)

II.

ЗАСАДНИЧЕ „АБО" ДЛЯ ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ СУПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

Ось так аксіома національної української виховної системи, а саме, що вона можлива лише на основі української національної ідеї, не має в українській шкільній **практиці** своєї розвязки. Не дала тієї розвязки українська педагогічна думка, не дала її й українська національна політика. Те, що ми з цього приводу добачуємо, розвязкою назвати не можемо. Адже сьогодні є далі найбільш трагічною для українського вчителя чи директора хвилиною та, коли йому приходиться провести на терені української школи якийсь постулят державного виховання, чи доразовий акт, звязаний з вимогою держави.

Колізія між національною совістю і виконанням службового обовязку чи наказу істнує далі і вона аж надто очевидна. Ця колізія має вже свою трагічну жертву. Є нею бл. п. дир. Іван Бабій. Вона має теж і свій стан постійної непевности, який приносить зі собою кожне державне свято. Кожний учитель, кожний директор — добрий українець, хоч як він старається втихомирити свою совість, він відчуває, що не можна її втишити з тої простої причини, що саме ця колізія поміж державним постулятом і українським національним почуванням істнує далі, конфлікт далі істнує, справа стоїть отверта. Не розвязало її розпорядження Головної Управи Рідної Школи щодо державних свят — хоч зроблене у порозумінні з українськими національно-політичними чинниками, — не розвязує його розмірний спокій, який на терені української школи від року істнує. **Але тієї розвязки не дала теж** — маємо право твердити — **польська державно-політична і педагогічна думка для себе, для Польщі, як держава.** Заризикуємо твердження: ні один вдумчивий польський педагог, ніхто з розумних польських діячів і державних мужів не може сказати, щоби розвязка, яку дає цій засадничій справі польська педагогічна думка і польська державна практика, була справжньою розуминою розвязкою конфлікту поміж українськими національними ідеалами і польською державною рацією на терені української школи. І саме це, саме тому, що цієї розумної розвязки нема, ціла низка справ стоїть сьогодні отвором, опинилась у сліпій вулиці.

До тих справ, які сьогодні не є розвязані і не можуть бути ніколи розумно розвязані, без одночасного розвязання вгорі накресленого конфлікту, — належить т. зв. державне виховання і програма навчання української мови й історії в українських школах і lex Grabski. Це справи — скажім — клясичні. До справ може менше помітних, отже не клясичних, а проте важних, належить справа дошкільного і позашкільного виховання, справа доповняючої освіти, справа поборювання анальфабетизму, справа організацій молоді, таких як „Пласт", справа навчання дома, як сурогату виповнення шкільних обовязків, врешті справа праці вчителя у громадських організаціях, а навіть така, здавалось би, аполітична, чисто матеріяльна справа, як сьогодні дуже форсована справа шкільного будівництва. Всі ці справи мають саме те своє засадниче „або" для польської державної політики, досі нерозвязане: **або вона, польська державна політика, признасть, що діяльність української установи, яка переймає на себе ведення позашкільної освіти, чи поборювання неграмотности, праця українського вчителя у „Рідній Школі" чи „Просвіті", доповнення шкільної науки у викладах історії й українознавства на курсах доповняючої освіти — не є протидержавна, не має на ціли державу розсадити, створити іррidenту тоді, коли ця діяльність, праця, виклади будуть основані на українській національній ідеї; або держава все те з місця мусить признати протидержавним.** Капітально схопив цю думку Олександер Бохенський, один із найздібніших польських публіцистів, у словах: „Etapem do oderwania może być każda szkoła w Psiej Wólce, każda kooperatywa w Zaleszczykach. Musimy się tu zdecydować: albo samo istnienie Ukraińców uważamy za zdradę stanu, albo żądanie autonomji może się mieścić w programie lojalnego obywatela". („Słowo", з 23. квітня 1932 р. „Na zakręcie sprawy ukraińskiej").

Кожний розумний поляк мусить уважати нісенітницею навчання історії України в українських школах лише у площині ідей Сагайдачного чи гадяцької умови, як теж нісенітницею мусить признати промовчування історії України від Мазепи по нинішній день, чи заперечування кровного, національного і культурного звязку поміж українцями у Польщі й українцями у Совітах, чи на Буковині.

ПИТАННЯ Т. ЗВ. ДЕРЖАВНОГО ВИХОВАННЯ.

Постулят державного виховання викликав серед самих поляків полеміку на тему ріжниці поміж державним і національним вихованням. Для нинішнього реферату ця полеміка не має сутнього значіння.

Постулят державного виховання супроти українців сформулований міністром Червінським так:

„Pod grozą utraty niepodległości Państwa wychowanie publiczne w Polsce musi być tak prowadzone, aby każdy Polak, zanim zostanie członkiem stronnictwa politycznego, był przedewszystkiem państwowcem. Pod grozą nieosiągnięcia nigdy trwałego mocarstwowego stanowiska Polski wychowanie publiczne musi być tak prowadzone, aby każdy w Polsce urodzony i w Polsce żyjący Ukrainiec, Żyd czy Niemiec, zanim zostanie świadomym pracownikiem na polu kultury swego ściślejszego społeczeństwa, czuł i rozumiał, że ma być przedewszystkiem dobrym obywatelem Najjaśniejszej Rzeczypospolitej". (З відчиту мін. С. Червінського, виголошеного у Вильні 28. листопада 1929 р.).

Наступник міністра Червінського, міністер Януш Єнджеєвич, окреслив цю саму тему трохи, так би мовити, спокійніше: „Державне виховання хоче формувати людей, що можуть і прагнуть брати свідому участь у праці зорганізованого в державі громадянства, отже у піднošенні його матеріяльної культури, у досконаленні суспільних умовин, у творенні духових вартостей. В тому розумінні держава є найвищим добром, спільним для всіх її громадян". („Державне виховання", „Zrąb", т. 3).

Крім цих офіціяльних енунціяцій, відповідальних за державну шкільну політику міністрів, маємо у польській педагогічній літературі цілу низку публікацій на тему державного виховання супроти національних меншин. Виберу одну, на мою думку, найцікавішу. Д-р Евген Здроєвський у своїй статті „Питання державного виховання непольської молоді" („Zrąb", т. 15.) навязує до згаданих двох тез обох міністрів і каже: 1) Польща, змагаючи у цілій повноті до розвитку національно-польської культури, не хоче відбирати ніякому непольському народові, який замешкує Річпосполиту, його рідної мови і спроможности розвитку власної національної культури, 2) Польща мусить і хоче змагати до зіспосння національностей, які замешкують Річпосполиту, до спільного охоплення тих питань, що — незалежно від рідної мови і культури даного народу, польського чи непольського, — витворюють культурну спільноту, не національно — лише державно-польську." Як задумує п. Здроєвський проводити ці тези у школі? Ось, щодо рідної мови, у протиставленні до державної, пише він, що „треба зрівноважити елементи національної культури з елементами польської культурної спільноти." Нпр. українська лектура має давати зразок культури української народности, накреслений для даного середовища, але з увагою на терен Польщі. Отже ця лектура не може ослаблювати звязків, які лучать з польською державою громадян української національности. У практиці в лектурі треба брати під увагу в більшій мірі життя українців на терені Польщі, щоби молодь бачила звязок життя відломків цього народу, що мешкає у Польщі, з життям польської держави. Природно, це не може нарушувати образу культури даного народу, однак мусить бути пристосоване до умовин життя держави. Одним словом, школа з іншою мовою навчання, наука тої іншої рідної мови, має служити розвиткові почуття власної народньої культури, з увагою на умовини побуту у польській державі разом з приналежністю до державної польської культурної спільноти. Згаданий автор думає, що його такі найзагальніші тези державного виховання зуміють витворити почуття солідаризму всіх національних груп держави, а навіть витворити патріотичні державні почування тих народів, незалежні від почувань польського національного патріотизму. Д-р Здроєвський радить теж рівнобіжно з державним вихованням виховувати у тому самому дусі ціле дотичне громадянство, щоби в „цілому краю запанувала зичлива співпраця громадян". Замітне, що д-р З. виступає проти навчання історії і географії у непольських школах у польській мові і домагається у тих школах непольського вчителя для непольської мови.

В. Кузьмович.

(Далі буде.)

Першолистопадові свята.

ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ В ЧОРТКОВІ.

Вечором 31. жовтня ц. р. вібралося громадянство Чорткова в парохіяльній церкві на Вигнанці, щоби традиційним звичаєм помолитись і віддати поклін тіням полеглих героїв. Над прегарно улагодженою могилою відправив о. парох *Чубатий* в асисті оо. *Черника, Тауцького і Гаврилова* парастас і панахиду за стрільців УГА та виголосив річеву і глибоко обдуману проповідь. Дня 1. листопада в год. 9-ій рано відправив о. *Чубатий* у намірені українського народу торжественну соб. Службу Божу в асисті оо. *Тауцького і Баландюка*. Проповідь виголосив о. *Іриней Вігоринський* ЧСВВ з Улашковець. Підчас богослуження перед царськими дверми сидячі місця праворуч заняли б. старшини УГА, ліворуч представники чортківських українських установ. Після Служби Божої духовенство відправило панахиду до якої стануло 7-ох священиків. Підчас цілої відправи співав хор „Чортківського Бояна" під управою дир. Мосевича. І підчас панахиди 31. жовтня, і в часі богослуження 1. листопада почесну сторожу коло могили мали луговики з повіту.

В неділю 3. листопада відбулася в салі залізничої організації святочна листопадова академія. Реферат про значіння 1. листопада для українського народу виголосив д-р *Михайло Росляк*; деклямували п-а *Ганкевичівна* і м-р *Мартюк*. Мужеський хор під управою п. *Мирослава Струка* відспівав „Гей, гук", „Гей, у лузі", „За рідний край", „Коли ви вмирали", „Накрила нічка" і „Сповнилась міра". Академію закінчено відспіванням національного гимну.

Маніфест грецького короля.

АТЕНИ, 6. 11. ПАТ. Грецький король Юрій II. видав маніфест до народу, в якім заявляє, що покликаний знову при помочі Бога і волею народу на престіл, вертається до Греції, не маючи жалю до минувшини. Король рішений доховати вірности і льояльности супроти конституційного устрою згідно зі засадою: „Моєю силою є любов мого народу". Король взиває усіх до співпраці, щоб запевнити батьківщині добробут і щастя.

Перед Загальним Зїздом Рідної Школи.

НАДСИЛАЙТЕ РІЧНІ ЗВІДОМЛЕННЯ!

Нашим обіжником з 23. серпня 1935, звернечим до Повітових Кружків Р.Ш. (Союзів), ми пригадали всім нашим Кружкам конечний обовязок зладити й надіслати до 15. вересня 1935 р. табеляричне річне зіставлення діяльности за останній адміністраційний рік, звідомлення про дитячий садок і прелімінар приходів і видатків Кружка Р.Ш. за час від 1. вересня 1935. до 31. серпня 1936. Вважаючи як саму справу точних звітів, так і додержання іхнього речинця незвичайно важною, — ми обговорили те все докладно ще й на сторінках „Рідної Школи" з 1. вересня 1935 у статті „Найближчий конечний обовязок рідношкільних організацій".

Кружки, що вели свою адміністрацію згідно з нашими вказівками, не повинні би мати ніяких труднощів у складенні таких звітів, бо всі дані є під руками. Все ж таки тільки невелика скількість Кружків виязалась дотепер з того обовязку. Число надісланих звідомлень таке незначне, що зовсім не дає навіть приблизного образу цілої великої рідношкільної діяльности.

Нехай-же кожний місцевий і повітовий Кружок Р. Ш. чи Повітовий Союз Кружків Р.Ш., що ще не вислав таких звідомлень до Головної Управи, зробить це зараз, на всякий випадок **найдальше до 15. листопада ц. р.** Чейже злаждення загального огляду про працю в цілому нашому Товаристві вимагає багато часу. А такий огляд мусить бути вже видрукуваний найдальше до 10. грудня ц. р. І коли ж тут роби? Кожному повинно залежати на цьому, щоб образ діяльности нашого Товариства вийшов якнайвиразніший. Це збільшить прихильність до Рідної Школи, закріпить її ще основніше серед нашого народу і причиниться до її розбудови.

ПОТРІБНІ СПИСКИ ДЕЛЕҐАТІВ НА ЗАГАЛЬНИЙ ЗІЗД.

Кожний Кружок Р. Ш. має найдальше до **5-го грудня 1935** переслати список делеґатів на Загальний Зїзд РШ., що відбудеться у Львові 25. грудня 1935. Делеґати мають бути вибрані на Загальних Зборах Кружка РШ. В повідомленні подати: 1) назву місцевости, почту, повіт, 2) назву Кружка, 3) число членів Кружка Р. Ш. у дні Загальних Зборів, 4) день Заг. Зборів, 5) імя, назвище й заняття вибраного делеґата. Такі списки треба надіслати без огляду на те, чи у протоколі Загальних Зборів даного Кружка РШ. імена делеґатів вписані, чи ні.

Тільки так зголошені делеґати будуть мати право участи в Загальнім Зїзді Р.Ш.

Делеґатів Повітових Союзів Кружків Р.Ш. **визначує Рада** дотичного П.С.Кр. (§ 50 статуту Р. Ш., уст. 4).

Якби котрийсь Кружок Р. Ш. надіслав список з більшим числом делеґатів, ніж він управнений мати на підставі § 50 стат. уст. 3. відповідно до загального числа членів на основі реєстру членів Головної Управи Р. Ш., то решта імен буде скреслена.

Головна Управа Рідної Школи.

XXX-ліття НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ у Львові.

Вечір сучасної наддніпрянської поезії

9. жовтня 1935. в 18. год. в салях Національного Музею (вул. Мохнацького 42).

Програма:

Вступне слово.

I.

П. Тичина: „Скорбна Мати" — відчитає О. Кривицька.
М. Терещенко: „Чайка" — І. Приймова.
Д. Загул: „Даремне ти турбуєшся, поете" — І. Приймова.
В. Сосюра: „Наближається споминів повінь" — Б. Кравців.
М. Семенко: „Осінні скрипки" — О. Кривицька.
Г. Шкурупій: З циклю: „Море" — О. Кривицька.

II.

М. Рильський: З циклю: „Адоніс і Афродита" — Л. Туркевичівна.
М. Зеров: З поезій — І. Гургулівна.
П. Филипович: „З античних барельєфів", „Київ" — І. Гургулівна.
М. Драй-Хмара: „Я світ увесь сприймаю оком" — С. Походжаївна.

III.

Є. Плужник: „Був це хлопчик", „Люблю в увіі" — І. Приймова.
Н. Забіла: З поезій — І. Гургулівна.
Д. Фальківський: З поезій — Б. Кравців.
О. Влизько: З морських поезій — Я. Падох.
Ю. Яновський: З циклю „Море" — Я. Падох.
С. Голованівський: „Напис на „отверто"" — С. Походжаївна.
М. Бажан: „Слово о полку" — Я. Падох.

З українського життя в Ч. С. Р.

УКРАЇНСЬКА ПОЧАТКОВА ШКОЛА В ПОДЕБРАДАХ.

Українському дитячому притулкові в Подебрадах Краєва (Земська) Шкільна Рада у Празі дозволила відкрити початкову школу з викладовою українською мовою і за програмою відповідних чеських початкових шкіл.

Управителькою школи буде п. Іл. Кульчицька, абсольвентка Українського В. Педагогічного Інституту. Релігії вчитиме парох греко-кат. церкви у Празі о. В. Голко. Ручну працю вестиме п. Літерова. Буде навчання й чеської мови та малярства.

З СОКІЛЬСЬКОГО ЖИТТЯ.

З метою моральної підтримки сокільської праці на провінції Президія Союзу Українського Сокільства за кордоном відбула зїзди 13.X. до Ліберця і 27.—28. X. до Пардубиць.

28. X. українські соколи разом із чеськими побратимами взяли участь в урочистостях "Свята Свободи" в Пардубицях. А після цього староста Союзу Українського Сокільства за кордоном інж. П. Цісар передав гніздові „Український Сокіл" у Пардубицях прапор Т-ва „Український Сокіл" у Подебрадах, при чому пригадано українські національні ідеали, проголошені в актах 22. січня 1918 р., 1. листопада 1918. р. та 22. січня 1919. р.

Празьке гніздо українських соколів приступило до організації власної орхестри.

В листопаді памятайте про інвалідів Української Галицької Армії!

Що написали про Україну за останніх 500 літ.

Elie Borschak: „L' UKRAINE DANS LA LITTERATURE DE L' EUROPE OCCIDENTALE", Париж, 1935, ст. 202.

Найшовся українець, що присвятив 14 літ свого життя праці муравлиній, невдячній як розшуки по бібліотечних архівах, часом тільки за одним заголовком, за одною звісткою. Коли в 1919 р. приїхав Ілько Борщак до Парижа мусіло вразити його те, що українська делеґація на Мировій Конференції не мала ніяких матеріялів потрібних не то для Конференції, яка і так не хотіла нас слухати, але бодай для чужинців, що спочували нашій долі. І від тоді почав він шукати по бібліотеках, чи нема там книжок про Україну, чи нема історичних матеріялів кращих, ніж ті арґументи, які приходили нашим політикам до голови підчас товариських політичних розмов.

Аж сьогодні маємо овочі цієї повільної і терпеливої праці. У відомім паризькім журналі „Ле Монд Сляв" друкував І. Борщак у 1933, 1934 і 1935 критичну бібліографію п. з. „Україна в західно-европейській літературі", що появилась тепер окремою відбиткою. Термін „література" у заголовку цієї студії має якнайширше значіння: всього того цінного, що появилось друком про Україну та українців.

Автор почав свій огляд від XV-го віку і поминув твори тільки країн скандинавських з винятком тих, що торкаються Мазепиної доби, такої важної в цьому питанні. Енциклопедії, словники та підручники не входять до цього огляду так само як твори про перші століття історичної доби — про народи, які жили на просторах українських земель.

Автор застерігається, що міг пропустити неодну важну публікацію; припадок грає тут чималу ролю — не проглянені якогось катальогу або архіву і пропало. Головними джерелами його розшуків були бібліотеки Відня, Стокгольму, Гамбурґу, Ватикану, Британського Музею, Лейде, Брюсселя та всі важніші книгозбірні Парижа.

Не є це сухий бібліографічний список або такий огляд, в якому автор мало цікавиться змістом книжки. Борщак як історик, що цікавиться фактами та як вони освітлені — все терпеливо і до важніших творів додає свої коментарі. Книжка поділена на розділи за родами дослідів і має підзаголовки, що дають легко орієнтуватись у матеріялі, приймаючи за основу хронольогічний принцип — кожна історична доба зокрема. Є тут не тільки преса, меморіяли, документи, брошури, але і нотатки на такі твори, де можна найти важнішу згадку про Україну, хоч вони на перший погляд зовсім далекі від цього питання.

Ось поділ І. Історія. 1. Київська доба. 2. Литовська і польська доба. 3. Хмельниччина. 4. Велика руїна. 5. Мазепа і мазепинці. 6. Кінець козацької держави і подія українських земель. 7. Український рух в XIX в. 8. Українське питання напередодні великої війни і Мирова Конференція. II. Українська справа після великої війни. III. Мандрівники-чужинці в українських краях. IV. Етнографія і географія. V. Українська мова. VI. Популярні видання і фольклор. VII. Українська література. VIII. Археологія та історія мистецтва. IX. Релігійне життя. X. Закарпатська Україна.

Книжка має 200 сторінок. Небагато як на твори за 500 літ, коли зважити, що і статті по журналах теж сюди входять. Правда, що інший дослідник, що не засвоїв собі звязкого французького стилю і такої прозорої методи міг би був скласти кілька товстелезних томів із такого матеріялу. Переказував би змісти, суперечався би за речі ясні для кожного читача і зробив би книжку недоступну для всіх, що не є дослідниками шпаргалля. Борщак уміє, де треба, дати критику або інформацію у кількох словах, хоч би вказуючи на тенденцію інформаторів, що мали інтерес ставитись до нашої справи вороже. Тут наведе він цитату, там характеристичний факт, що кине світло на вартість статті або інформації.

Чужинець, що перегляне цілу книжку матиме щось більше як список заголовків та авторів; з цілої скирти матеріялів вирине перед ним досить виразний образ нашої визвольної боротьби, в якій більше ворогів мали ми за столами европейських дипльоматів, письменників і журналістів, ніж на полі бою.

В останній добі від великої війни статтей і брошур про Україну в чужих мовах появлялось щораз більше, а проте серед них було за багато наших земляків, що брались за це діло більш з національного обовязку, ніж з хисту. Для чужинців невідомі імена наших авторів не були запорукою поважної та достовірної інформації. Нелегко теж було українцям писати для народів, яких історію та психольоґію знали дуже поверховно або зовсім їх не розуміли.

Борщак належить до тих нечисленних наших земляків, що залишившись на чужині довгі роки, коли зазнайомились із чужою культурою, скористали з неї на те, щоб інформувати чужинців „хто ми, кім, за що закуті".

м. р.

Чи Ви вже вислали листопадовий дар українським інвалідам?

Зложіть його негайно! Вашої помочі чекає 2.000 інвалідів УГА!

„Кроа де Фе" підготовляється до величавої маніфестації.

ПАРИЖ, 6. 11. ПАТ. Соціялістичний „Попюлер" повідомляє, що організація „Кроа де Фе" наміряє зорганізувати на 11. листопада величавий похід, що перейде Елісейськими полями. Цей похід своїми розмірами перейде всі дотеперішні виступи тієї організації.

Урядовці проти обнижки платень.

На зборах делеґатів трьох професійних організацій державних урядовців у Варшаві ухвалили одноголосно таку резолюцію: Майже 90 відсотків урядовців дістає платню від 100 до 160 зол. місячно, 35.000 вдів і сиріт дістає менше ніж половину пересічної емеритури, себто коло 130 зол. Тому нової обнижки платень не можна нічим виправдати. Вона не принесе користи державному скарбові і поглибить тільки скруту. Урядові робітники стверджують у резолюції, що податок у висоті 50 відсотків від платень 8.000 достойників, які заробляють місячно понад 3.000 зол., приніс би державі доходу 150 мілінів золотих. У резолюції домагаються теж розвязання картелів.

У вівторок 5. листопада ц. р. відбулося у Львові велике віче адвокатів, лікарів та інжинірів, на якім прийняли одноголосно резолюцію з домаганням обнижки комірного від 4 і 5-ти кімнатних помешкань, які не слід звільняти зпід закону про охорону льокаторів. Промовці адвокати виступали проти картелю нотарів, проти надто високих оплат від телефонів. Всі присутні однодушно підкреслювали, що до людей вільного звання ставляться нині з погордою і легковажиться їхні справедливі вимоги. В усіх ділянках панує бюрократія, яка спутує приватну ініціятиву. Тому люди вільного звання мусять приступити до боротьби з бездушною бюрократією, яка ненавидить інтеліґентних людей. І так 2/3 скарбових урядовців мають тільки нижчу освіту, а тільки 6.5 відсотків урядовців є з вищою освітою.

— **Україніка.** Як звичайно, нова книга „Сльов. Пжеглед"-у інформує в своїм огляді славянського життя про важніші прояви українського життя в УССР, Польщі та Підкарпатті. Портретом митрополита Шептицького ілюстровано замітку про його 70-літній ювилей. Відмічено й смерть Олекси Новаківського. — В газеті Ю. Стршібрного „Неdельні Ліст" (ч. 297) вміщено велику статтю „Минуле української слави", в якій придивляється до деяких історичних подій з нашого минулого та оповідається про новітню визвольну боротьбу.
Стаття інспірована бажанням пригадати про нарід, що „заслуговує значно більшим правом допомоги й піддержки цілого людства, ніж задля якого тепер видзвонює Европа зброєю". — „Ческе Сльово" (ч. 244) принесло „Українські оповідки" Гелени Ізбіцкої з ілюстраціями Й. Федора.

Дохідність сільських господарств доведе до покращання положення.

ВАРШАВА, 6. 11. ПАТ. У дискусії в сенаті над проєктом закону про повновласти для уряду промовляв між іншими сен. *Юліян Павликовський*. Українська Парляментарна Репрезентація погоджується з урядом, що від уздоровлення відносин на селі і дохідности рільничих господарств слід дожидати поправи відносин. Тому побажав урядові витревалости і послідовности у переведенні програми.

Опісля прем. Зиндрам Косьцялковський відповідав на закиди віцемарш. сен. Світальського.

Після того сен. Світальський склав заяву, що його слова премієр зле зрозумів.

У голосуванні сенат приняв більшістю голосів проєкт закону про повновласти для уряду.

Новий чехословацький премієр.

ПРАГА, 6. 11. ПАТ. Президент Масарик звільнив Івана Маліпетра зі становища голови ради міністрів і на його місце іменував міністра хліборобства Годжу. Інші міністри задержали свої теки. Маліпетер буде предсідником сойму на місце пок. Бредача.

Тітулеску посередником між урядом і національно-селянською партією.

БУКАРЕШТ, 6. 11. ПАТ. Вчора приїхав до Букарешту Тітулеску. Дожидають політичної заяви міністра. Говорять про те, що міністер Тітулеску буде посередником між урядом і національно-селянською партією, щоб усунути напруження між тією партією й урядом.

ЗАВАЛИВСЯ БОЛЬШЕВ. „ХМАРОДЕР".

З Москви повідомляють, що там завалився 8-поверховий будинок т. зв. совітського фільмового промислу, якого будова була вже майже скінчена. Причина катастрофи невідома. Зпід звалищ добули 5-х убитих і багато важко ранених.

— **Святий Димитрій у радіо.** Свято св. Димитрія, що припадає на день 8. ц. м., буде мабуть найбагатшим в українські авдиції днем цього радіосезону. Отже в год. 10 передаватиме львівська радіостанція богослуження з Волоської церкви. В год. 15.30—16.00 плистиме на радіохвилях концерт українських мельодій і думок з кружків, у якого програмі будуть такі авдиції: „Український танок", „Віють вітри" — Данилевський з орх. мандолін, „Дві думки" — хор з Косова, „Стоїть камінь" — В. Качмар, „Виноград" — Сальомея Крушельницька, „Вівці мої" — С. Крушельницька, „Довкола сінокосів" — хор Нелінського, „Баркароля" — хор Нелінського, Дві мельодії на бандурі, „Гуцулка" — нар. орхестра й Лисенко: „Серенада" — хор Котка. В год. 18.45—19.00 почуємо концерт на віольончелі молоденького, але вже відомого нашого віольончеліста Івана Севестіяна Барвінського, якому акомпаніюватиме на фортепяні його батько, визначний український композитор дир. Василь Барвінський. У програмі: Джуле — Цезаре Рубіно, Гайдн: Алегро, Модерато, Сен Сенс, Ля Ціньо, Барвінський: Канцоне, Мельодія. Врешті в год. 19—19.10 закінчить цей день ред. Карло Курилюк, що матиме гутірку на тему „Перша українська енциклопедія". — Радіостанція в Брні (325,4) передає в пятницю 8. листопада в год. 19.10 авдицію п. з. „Життя на Закарпатті".

— **„Святе Письмо у світлі археольоґії".** На таку тему виголосить виклад д-р Ярослав Пастернак у пятницю 8 ц. м. в год. 18. у Станиславові в салі Народньої Торговлі. Це черговий виклад у І. серії станиславівських Академічних Вечорів. Заповіджений давніше виклад д-ра Полянського покищо не може відбутися.

— **Підпалив читальню „Просвіти".** До будинку читальні „Просвіти" в Черниці пов. Броди вліз крізь вікно невідомий злочинець і хотів підпалити при помочі вязанки соломи. Від вогню потріскали шиби у вікнах. Позатим вогонь не зробив більшої шкоди. Справою занялося слідство.

— **З Польщі.** У Варшаві застрілився почтовий возний Чеслав Гжохович, що доручуючи гроші надплатив 100 зол. і не міг опісля цієї різниці звернути. — На варшавському передмісті Жоліборжу 24-літний Маріян Новак застрілив на вулиці свого товариша Серґія Петрашевича, одержавши від нього поличник наслідком непорозуміння через дівчину.

— **Американські комуністи при роботі.** В Мільокі у Зл. Державах викрили винуватців з бомбових атентатів, які виконали в останньому часі. Є це комуністи жиди: Іцик Рутковський і Павло Хавонек, які в часі останнього атентату в одному гаражі втратили життя разом з якоюсь дитиною.

Вістки з африканського фронту.

АБІСИНЦІ ВІДБИЛИ НАСТУП НА МАКАЛЕ.

Зістрілили 2 італійські літаки.

АДІС АБЕБА, 6. 11. ПАТ. Абісинські війська відкинули вчора передні стежі італійців з передмістя Макале.

АДІС АБЕБА, 6. 11. ПАТ. Офіційний комунікат описує так вчорашній бій за Макале: Італійський відділ, який увійшов учора до Макале, надійшов з Адіґраду. В ночі увійшли до міста абісинці і відкинули італійців. Втрати обох військ великі. Абісинські відділи повідомили Адіс Абебу, що Макале в руках абісинського війська.

Абісинський уряд оголосив, що вчора над рікою Веббі-Шебелі зістрілили два італійські літаки.

НЕГУС ВИПУСТИТЬ ПОЗИЧКУ.

ПАРИЖ, 6. 11. ПАТ. Текле Гаваріяте, колишній абісинський посол у Римі запропонував негусові, щоб випустив позичку, бо тепер є дуже мало виглядів на грошеву поміч Ліги Націй.

СКАРБ МЕНЕЛІКА НА ВІЙНУ З ІТАЛІЄЮ.

ПАРИЖ, 6. 11. ПАТ. Кореспондент „Ентрасіжана" повідомляє з Адіс Абеби: З підземелля мавзолею Менеліка видобули вині скарб цісаря Менеліка, висаджуючи динамітом двоє залізних дверей, грубих на 40 цм. Скарб Менеліка складається з 8 мілійонів талярів Марії Тереси вартости коло 40 мілійонів франків. Крім того штаби золота, срібла і плятини сягають до 135 мілійонів франків.

НОВИНКИ.

нолю. Оба комуністи впродовш одного тижня висадили в повітря дві поліційні станиці, ратуш на одному передмісті і два банкові доми. Останній атентат мав на меті висадити в повітря будинок часопису „Вісконзін Нюс“, що визначив був нагороду 5.000 дolярів за викриття атентатчиків. Американська преса вказує на зріст комуністичної пропаґанди в почтовій адміністрації, урядах безробіття та в школах.

— **Папська консисторія.** В Чіта дель Ватікано появилася поголоска, що в половині листопада ц. р. папа має скликати консисторію задля звідомлення про іменування нових кардиналів. Тепер є тільки 49 кардиналів, хоча повна колеґія кардиналів має складатися із 70 членів. Звичайно при таких нагодах папа виголошує промову, якої з огляду на міжнародню ситуацію дожидають з великим зацікавленням.

— **Самосуд.** В місцевості Вайт Блеф у стейті Тенесі (Зл. Держави) мурин Бакстер Бел образив чи вдарив одну білу жінку. Закликано двох поліцистів, що забрали мурина на самохід, щоби перевезти його до арешту. По дорозі задержав їх інший самохід, з якого висіло кількох мужчин. Вони розброїли поліцистів і забрали мурина до найближчого ліса, де кількома стрілами положили його трупом.

— **Як французький суд боронить подружжя.** Парижанка Елеонора Дікре дістала по свому чоловіці спадщину 600.000 фр. із застереженням, що вона не вийде вдруге заміж. А що мала вона 24 роки, то рік після смерти чоловіка таки вийшла заміж. Виконавець заповіту виступив у суді з домаганням, щоб увесь маєток передати рідні. Суд станув на становищі, що заборона жінці вийти вдруге заміж це обмеження особистої свободи і це ніяка законна підстава, щоб відбирати їй спадщину.

— **Зловживання в совітсько-українськім тютюнтресті.** „Ізвєстія“ з 2. ц. м. оголошують постанову сов. контрольної комісії про поважні зловживання робітників київської філії тресту Табакторгу. Директор філії Лисяк, його помічник Міхелес і ще 2 головні урядовці присвоїли собі 115 тис. рублів і виставили фіктивні квіти. Їх викинули з партії, а справою займився головний прокуратор СССР Вишинський

— **В Совітах нема зшитків.** „За комуністическое Просвещеніе“ з 2. ц. м. подає нові вістки про катастрофу у паперовому промислі. Постанова ради наркомів і ЦК про створення трестів, що продукують зшитки й інше шк. приладдя, не змінили в цій катастрофі нічого. В жовтні виконано ледви 50 проц. пляну продукції зшитків, але й ці непридатні до вжитку у школі. В кількох містах припинено працю у зшиткових відділах паперових фабрик. Це однозначне з тим, що тисячі робітників тих відділів не заробляють нічого з вини паперового промислу. З усіх країв і округ надходять скарги на брак зшитків.

— **Ріжні вістки.** У Німеччині вийдуть окремі почтові марки в роковини гітлерівського перевороту. — У Льондоні давав бенефісовий вечір найстарший анґлійський артист 95-літній Берграм; його витала королівська пара. — Німецький уряд, як упевняє „Дейлі Мірор“, на доказ своєї прихильности до Анґлії хоче їй продати свої 4 маленькі кружляки. — У поєдинку за шахове мистецтво світа Еве діґнав при 14-ій партії Альохіна і оба мають тепер рівно по 7 пунктів. — Друкарня в Маґдебурзі (вид. Фабера) святкувала 450-ліття своїх заснування; це найстарша нім. друкарня, що не переставала ввесь час працювати і де друкується „Маґдебурґіше Цайтунґ“. — У Москві помер проф. М. Ф. Іванов, що залишив 120 наукових праць про плекання звірят. — У льондонськім шпиталі для очних недуг зробили дві операції над двома сліпими, одним сліпим від народин, другим, що осліп у 1900 р.; оба вони починають бачити.

З концертової салі.

ПЕРШИЙ ФІЛЬГАРМОНІЧНИЙ КОНЦЕРТ.

Перший, інавгураційний концерт Львівської Фільгармонії, що відбувся у вівторок 5. ц. м. в салі Великого Театру під дирекцією А. Солтиса, міг більше зацікавити своєю новою програмою (Гендель: Концерто ґроссо Ґ-дур, Ч. Марек: Суїта на орхестру, Моцарт: Концерт фортепіяновий Ґ-дур і Р. Шуман: Симфонія Д-моль в аранжовці Малера), — ніж виконавцями. Властиво одинокою „премієрою“ і новиною була тільки орхестрова суїта Ч. Марека, модерного композитора, уроженця Львова. Твір поза вишуканими звуково-кольоритними ефектами, бітональними експериментами і джезово-ритмічними манерами у двох останніх частинах — без глибшої інвенції, але написаний зручно і з артистичною мірою. Легкий і принадний, а всетаки глибокий стиль камерних творів Генделя заслуговує на те, щоб творам тим призначити у нас на концертах побіч Баха більше місця, ніж це було дотепер. Концерт „божеського“ Моцарта був виконаний проф. Штаєрманом не так „коронково“, як „прецизно“ і не так по „божеськи“, як по „професорськи“, — хоча в якнайкращому значінні, але без поетичного духового полету. Чи не найкраща з усіх точок програми — повна поезії симфонія д-моль великого романтика — трохи мабуть переростала сили виконавців; виконано її назагал добре, але в деталях за грубо. **Ч. В.**

ДИВОГЛЯДИ.

НАСЛІДКИ ВІДМОЛОДЖЕННЯ.

Одна французька акторка виїхала до Італії. На кордоні не хотіли її пустити заявляючи, що пашпорт не її, а якоїсь старої жінки. Надаремне переконувала акторка урядовців, що вона так змінилась після відмолодної операції. Її завернули назад і вона мусіла подбати за нову фотографію та посвідку, що вона та сама особа.

ВИДАВЕЦЬ ЧАСОПИСУ, ЩО МАЄ ЧАС.

У Чіле є місто Реконкіста, а в цьому місті книгар, що мріє про те, як стати видавцем часопису. Перше число видав він у 1902; після цього збанкротував. Друге число свого часопису не міг він видати раніше, як у 1913 р. із назвою „Ель Проґресо“; його сконфіскували. У 1924 р. видав завзятий книгар третє число, але його ніхто не купував. Цього року видав він четверте число з таким самим успіхом. Мало є у світі таких завзятих видавців і що так довго підготовляються до прилюдного виступу.

ДАНКА В РОЛІ АРҐЕНТИНКИ.

Підчас останнього міжнароднього конкурсу краси у Брюсселі загальну увагу звернула на себе „Місс Арґентина“. Вона була поважною кандидаткою на першу нагороду. Коли конкурс скінчився арґентинська красуня вернулась до малого данського містечка Вейле. Там вона вродилась, але в останньому часі жила в Парижі. Представниця Арґентини ідучи на конкурс краси занедужала у Парижі. Тоді меткі париські арґентинці найшли данську красуню, що знаменито говорила по еспанськи. Вона пофарбувала собі волосся і на конкурсі поводилась з еспанським темпераментом. Якби були її вибрали як „Місс Універсум“ можна уявити собі який сміх був би счинився у світі!

† Посмертні згадки.

СТЕФАН ТАТУХ.

Стефан Татух, ем. учитель нар. шкіл, умер у Перемишлі дня 3. листопада ц. р. у 63. р. життя. Похорони відбулися 5. ц. м. при численній участи громадянства і шкільної молоді. Прощальну надгробну промову виголосив кат. гімн. о. проф. П. Голинський.

З покійним С. Татухом зійшов у могилу один з визначних представників наших учителів старшого покоління. Був це найліпший каліграф серед галицьких українців у XX. ст., одинокий автор підручників ужиткового і декоративного письма та автор знаного в краю випуску гарних українських моноґрам, що їх уживають при вишивках.

Уродився він у 1872 р. в міщанській сім'ї в Куликові біля Львова. По скінченій учит. семинарії в 1894 р. став учителювати з початку у німецькій школі в кольонії Візенберґу біля Куликова, опісля в Жовкві, відтак, по виділовім іспиті, в Судовій Вишні, де заскочила його світова війна. На терені Судової Вишні розвинув живу діяльність серед міщанства й у львівній частині причинився до збудування величавого „Нар. Дому“ з театральною салею, яка була його дитиною. Для неї намалював прекрасну куртину, за що назвали його вишенським „Семирадським“. Як військовий служив увесь час війни в австрійській армії, а за української влади був службовцем у Секретаріяті Військових Справ у Станиславові. Після війни від 1920 р. перебував постійно в Перемишлі, спершу як учитель каліґрафії, ручних робіт і рисунків у держ. українській ґімназії, опісля у вселюдній школі ім. Конарського, звідки перейшов на емеритуру. Будучи на емеритурі, учив рисунків у прив. жін. ґімназії „Дів. Інституту“, втішаючись всюди опінією якнайкращого знавця свого діла. Займався теж ширшою громадянською працею і був першим директором фахово-доповняючої школи, зорґанізованої кружком „Рідної Школи“ в 1925-26 р. у Перемишлі.

Але найкращим полем його діяльности, де визначався безконкуренційним талантом, була каліґрафія. На цім полі має пок. С. Татух незатерті заслуги, бо дав цілу низку початкових підручників букварів, так, що ціле молоде покоління вчилося писати на основі його зразків письма ґенетичної системи.

Вічна память заслуженому громадянинові!

ГРИЦЬ КУРІЦА.

В неділю 3. листопада ц. р. увечорі помер скоропостижно на розрив серця в Микулинцях, тернопільського повіту, місцевий адвокат м-р **Гриць Куріца**, колишній сотник У.Г.А., у 48. році життя. Гр. Куріца уродився в Настасові, тернопільського повіту, у селянській родині; ходив до української ґімназії в Тернополі, де і зложив іспит зрілости з відзначенням у 1908 р. По ґімназії записався на права у Львові і по скінченні прав та зложенні іспитів був ще перед світовою війною аускультантом в окружному суді в Тернополі.

З вибухом світової війни як запасний старшина австрійської армії пішов на російський фронт разом зі своїм 15-тим тернопільським полком піхоти. Брав участь у ріжних битвах і сутичках в Галичині й Карпатах. Опісля, коли вибухла італійська війна, пішов зі своєю пятнацяткою на італійський фронт, де з малими перервами перебував до розвалу Австро-Угорщини. На італійському фронті командував сотнею, опісля як надпоручник довший час курінем (баталіоном) і дістав цілу низку військових відзначень. З природи здібний, солідний та обовязковий, був зразковим старшиною і в австрійській армії і опісля як сотник в У.Г.А. Разом з Українською Галицькою Армією перейшов Куріца цілу її трагедію і тут в Галичині і пізніше за Збручем. По розвалі У.Г.А. опинився пок. Гриць Куріца на політичній еміґрації у Відні і працював там довший час у військовому рефераті галицької Диктатури.

До краю з еміґрації вернувся Куріца щойно в 1923 р., коли зліквідовано галицький уряд у Відні. До судейської служби вже не вернувся і як кандидат адвокатури працював в адвокатській канцелярії пок. д-ра Чикалюка, опісля в канцелярії д-ра Степана Барана. По зложенні адвокатського іспиту осів з весною 1930 р. як адвокат у Микулинцях, де ненадійно, бо майже ніколи не хорував, постигла його смерть. Цікавився місцевим життям, був членом міської ради і місцевих українських установ. Залишив жінку Марію з Дембіцьких, учительку в Тернополі і девятилітнього синка. Похорони відбулися в Тернополі в середу 6. листопада на місцевий цвинтар при численній участі українського громадянства. **В. Й. П.**

Дописи.

ГАЛИЧ.

Ювилейне свято Філії „Просвіти“ в Галичі. Галицька філія „Просвіти“ — це одна з молодших філій у краю. Ні перед війною, ні безпосередньо по війні не було в Галичі відповідних умовин до створення Філії „Просвіти“, хоч конечність цього вимагала. Станиславівська філія, до якої раніше належали читальні галицької округи, хочби через віддаль не могла як слід обслужити галицького району. Аж тому 10 літ за почином адв. д-ра В. Левицького заложено філію в Галичі. За 10 літ свого істнування діяльність філії представляється рівно. Були роки коли діяльність кріпшала, а відтак знову маліла; всеж таки після 10 років істнування виказує філія значні надбання під організаційним оглядом. Найбільшим здобутком Філії є те, що проломано шкідливий вплив на округу москвофільського центру з самого Галича. Сьогодні москвофільство в Галичі є в стадії занепаду, не зважаючи на щораз-то нові спроби оживити його. Щоб наглядно засвідчити перемогу української національної ідеї на терені галицької округи, святкувала філія в дні 3. листопада ц. р. 10-ліття свого істнування і праці. Хоч листопадова пора на цього роду свята вже не надається, на нього прибуло дуже численно всі читальні галицької округи. Всіх учасників було 4—5 тисяч. Свято почалось богослуженням у місцевій церкві, яке celebрував о. декан В. Медвідський в асисті о. д-ра І. Гринева. Після богослуження сформувався на Залукві похід, який пройшов улицями міста і риноком на площу над Дністром за мостом. У поході брали участь: кінні бандерії в кількости до 300 коней, відтак ішли четами поодинокі читальні. На гарно прибраній площі відбулася під голим небом академія, що її отворив інструктор філії п. Корчинський Іван, який у своїй промові вияснив, що свій Ювилей Філія святкує під гаслами масового членства до Матірного Т-ва і будови Народнього Дому в Галичі. Привіт від Мат. Т-ва зложив відпоручник інсп. О. Волосянський, від української преси ред. Я. Шавяк. Як відпоручник Головної Управи Рідної Школи і всіх товариств Станиславова промовив адв. д-р О. Чорненко. Від самоосвітніх гуртків Підгаєччини промовляв О. Голубок. Відтак п. Корчинський відчитав численні письменні привіти, які наспіли від ріжних установ і від поодиноких громадян. Опісля відбулась дефіляда учасників перед виділом Філії і відпоручниками центральних установ. Дальші точки обширної програми мусіли бути скорочені тому, що вже було близько вечора. Гарно виконали вправи сокілки і співав ще хор з Медухи під орудою о. Левицького та врешті гурток з Кремидова знав національні танки. Так відсвяткував княжий Галич ювилей своєї Філії. Це свято повинно стати для Галича спонукою до ще більше скріпленої праці і згуртування всіх громадян під прапором „Просвіти“.

ЗАЛІЩИКИ.

Лугове свято в Лисичниках, пов. Заліщики. Свято 10-ліття основання Лугової Організації відбулося у неділю 1. м. м. На свято прибули „Луги“ з Гриньковець, Монастириськ і Касперівець та „Сокіл“ з Блищанки. До вправ ставуло 198 луговиків і луговичок. Виведено всі вправи, приписані на цей рік, були теж вежі. Публики було до 500 осіб, що всі вертались зі свята дуже вдоволені.

БРОДИ.

Ювилейне свято в честь Митрополита. Дня 26. і 27. X. ц. р. святкувала Брідщина велике свято з нагоди 70-ліття Митрополита Андрея. Свято розпочалося торжественною Службою Божою дня 26. 10., відправленою в інтенції Ювилята, а відтак рано і пополудні виголосили о. декан Демчинський, о. сов. Осадца й о. ректор Гаврилюк реколекційні проповіди. Пополудні слідуючого дня кілька соток вірних приступило до св. сповіди і св. причастія. Значіння і повагу того свята підніс Преосв. Никита, який приїхав до Бродів вечором 26. 10. і по вечірні молебни в місцевій парохіяльній церкві виголосив проповідь про значіння й заслуги Митрополита для українського народу. Слідуючого дня відправив Преосв. Никита при співучасти місцевого духовенства архиєрейську Службу Божу, на якій виголосив дуже добре опрацьовану проповідь о. сов. Адріян Зафійовський. По Службі Божій другий раз проповідував Преосв. Никита до кількох тисяч учасників торжества, між якими було видно не лиш представників усіх місцевих установ і брідське міщанство, але й маси селян з усього брідського повіту. Вечором відбулася святочна академія, на якій реферат про Ювилята виголосив посол В. Кузьмович. Реферат зробив дуже сильне враження на всіх приявних. Артистичну частину свята виконало Музичне Товариство „Боян“ у Бродах під диригентурою о. проф. Осадци. Мішаний хор „Бояна“ відспівав Січинського-Ярського „Архиєрейську Кантату“, Бортнянського „Сей день“ — концерт IX. і „Услиши Боже глас мой“ — концерт XXX., як також Веделя „Покаянія отверзи ми двери“. Всі ті точки були виконані з прецизією і бравурою, що свідчить про велику працю й заслуги диригента о. Осадци, який потрапив цей хор поставити на такім високім рівні, що він може рівнятися з найліпшими столичними хорами. Акомпанювала п. Стефа Осадціва, молоденька піяністка, якої поява і дуже вміла гра також у високій мірі причинились до гарного успіху артистичної частини свята. Симфонічна орхестра відіграла Фучіка „Тріюмфальний марш“, Чайковського „Осіння пісня“, Абера „Массаніелльо“ — уверт. до опери і Завадського „III. Українська думка“. Виступ орхестри доказав зайвий раз, що її диригент о. проф. Осадца і на цій ділянці поклав великі заслуги. Крім цього п. Люба Плавюківна відспівала Гунода „Аве Марія“ і Пуччінія „Молитва“ з опери „Тоска“, даючи своїм співом доказ, що перейшла дуже добру школу і при своїм чистім, гарно поставленім голосі може числити на мистецькі успіхи. Згадати ще треба про декламацію п. Марії Жолнірчукової (Б. Лепкого „В храмі св. Юра“). Декламація та, виголошена з чуттям і по мистецьки, зробила на слухачах помітне враження. Крім цього віддеклямував А. Вовк Н. Павлосюка „Витай, Владико“, а д-р Жолнірчук виголосив привіти іменем комітету, всіх українських просвітних, культурних та економічних установ, бо через брак часу всіх письменних привітів у числі 61 не можна було відчитувати. Академія, на якій був присутній у заступстві Ювилята Преосв. Никита, мала дуже гарний моральний успіх.

ВІД. УКИ ДНЯ.

Грецька монархія і рекорди.

Моє монархістичне серце росте як великодня баба: в Греції проголосили монархію! І то не як небудь — скажім дорогою заговору, перевороту, чи там побідним походом на Атени, а через всенародній плебісцит.

Вже були часи, коли здавалося, що не то золотий, а й срібний вік монархії кінчиться. Виглядало, що хіба старі престоли ще якийсь час удержаться, поломаних уже ніхто не буде направляти, а про нові ніхто й не подумає.

Але не туди пішло.

Престол Королівства Гелляди, хоч як його погаратав Венізельос, показався солідним меблем. Генерал Кондиліс доробив якусь там зломану ногу, Цалдарис додав кілька нових пружин, Папагос полякерував — і король Юрій II. має знову на чім сісти. А то сидів у свого кревняка в Льондоні на чім попало.

Думаю, що за прикладом Греції підуть і інші держави, що давніше чи пізніше позбулися легкодушно монархів, а тоді може... може... не зашкодить і нам

Одно мене непокоїть.

Занадто великий відсоток грецьких горожан голосував за монархією! Правда, греки — народ не надзвичайно сталих переконань і можливо, що за кілька місяців голосуватимуть за Венізельосом, але навіть і так воно непотішаюче.

А справа ось у чім:

Америка це батьківщина всяких рекордів. Тяжко старій Европі докопитися якогось рекорду, а як і докопиться, то незабаром стратить. Те саме є і з подинокими краями. Кожний дорожить своїм рекордом, коли його має і тремтить, щоб його не стратити. Уявляю собі як тремтить Полісся, коли читає висліди голосування в Греції. Адже воно мало досі світовий рекорд! Навіть у заморській батьківщині рекордів витріщили очі з дива, коли почули про нього. Скільки праці, скільки ще часу потребувалиб американці, щоб дійти до того, до чого дійшло наше скромне, дошками забите Полісся!

Всі памятаємо останні вибори і згадуємо той небувалий підйом духа, що запанував на Поліссі, коли пішов зов: вибори!! А ще як поліщуки довідались, що кандидує Голиньскі і Подоскі, то одушевлення не мало кінця і міри. По заочеречених селах, по забагнених хуторах аж гуділо: Голиньскі! Подоскі! Подоскі! Голиньскі! Не диво, що в день виборів поперла поліщуцька братія, в лаптях і без, підводами і пішки, — до виборчої урни. Тільки в однім селі, через пошесть тифу, участь голосуючих була 99%, а так — 100. І всі на своїх вимріяних кандидатів.

В той спосіб Полісся добуло світовий рекорд і я був переконаний, що довго не рушить його рекорду ніхто.

А тимчасом прийшов плебісцит у Греції і дав 98% за монархією. От-от і поліський рекорд був би провалився.

Скаже хтось: не провалився, то й зайвий страх! Ні, шановний пане, не зайвий. Прийде друге якесь голосування і можуть нам Полісся здистансувати. Адже треба ще тільки два відсотки!

Тому я роблю уважними тих, яким лежить на серці поліський рекорд. При найближчій нагоді старатись підвищити осяг на 110, а то й на 120 відсотків.

Не випускати рекорду з краю, бо багато їх нема!

Галактіон Чіпка.

Спорт.

РУХАНКА В СОКОЛІ-БАТЬКУ.

Подаємо до відома, що руханка в Соколі-Батьку в зимовому сезоні відбувається в такім порядку: 1) Членкині (мол.) у вівтірки год 20—21 і четверги год. 19.30—21. 2) Членкиці (пані) у вівтірки год. 19—20 і суботи год. 19—20. 3) Члени (мол.) у понеділки і пятниці год. 20—21. 4) Члени (Ольд-Бої) у середи і пятниці год. 17.30—19. 5) Учасниці у вівтірки і четверги год. 17—18. 6) Учасники в понеділки і пятниці год. 19—20.

Вписи на руханку, як також зголошення в члени приймає канцелярія Сокола-Батька (вул. Руська ч. 20) щоденно від год. 10—12. Місячна вкладка для членів 1 зол. і вписове 1 зол. Незаможні можуть дістати 50 прц. знижку

Канцелярія Сокола-Батька.

З ЖИТТЯ К. Л. К.

У звязку з тим, що влада затвердила новий статут Карпатського Лещетарського Клюбу, Рада К. Л. К. утворила у Львові філію, якої перші основні збори відбулися дня 13. жовтня ц. р. На зборах вибрано виділ філії, до якого ввійшли: інж. В. Рожанковський — голова, інж. Е. Лицинюк — заст. голови, члени: Б. Чапельський, В. Сенчина, В. Пелюшак, Р. Рибачек, М. Поліщук, Б. Славецький та м-р Ст. Рожанковський. Філія у Львові, до якої приділено всіх членів К. Л. К., що мешкають у Львові, має тепер 113 членів, у цьому 16 принятих вже цього року. Філія перебрала також секцію водну (плавацьку, каючкарську) та секцію літніх спортів. Виділ філії виготовляє тепер програму діяльности на новий сезон, яку згодом подасть до відома. В найближчих днях буде отворена домівка клюбу, в якій буде поміщена спортова читальня. Нових членів прийматиме секретаріят в урядових годинах, про що ще повідомить.

З ВОДНОЇ СЕКЦІЇ К. Л. К.

Управа секції відкликує тренінг плавання у критій плавальні на день 7. ц. м. з причин від неї незалежних. Черговий тренінг відбудеться в понеділок 11. ц. м. від год. 5.45 до 6.45 у плавальні при вул. Яблоновських. В міру вільних місць можуть користати з плавальні також і нечлени секції. Білети вступу можна набути тільки в ЕКО (Сикстуська 29) і в Пласті (Руська 3) по 50 сот. До плавальні треба прийти вже в год. 5.30, бо тренінг тре ває точно 1 годину і в год. 6.45 треба з плавальні вийти.

Дайте доказ, що памятаєте про інвалідів У.Г.А.!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український театр „Заграва“ — саля „Робітничого Дому“.

Перемишль.
7. XI. „Маріюс“.
8. XI. „Обітована Земля“.
10. XI. „Верблюд вухом голки“.

Великий Міський Театр.

Четвер, 7. XI. год. 8. веч. Аб. 4. „Фридрих Великий“.

Пятниця, 8. XI. год. 8. веч. Аб. 3. ціни найнижчі „Музика на вулиці“.

Театр Ріжнородностей.

Четвер. 7. XI. вечірний.

Кіна.

АДРІЯ: „Тарзанове кохання“, „Наші шофери“.
АПОЛЬО: „Княжна чардаша“.
АТЛЯНТИК: „Любощі“ на основі Арт. Шніцлера.
ВАНДА: „Син Кінг-Конга“, „Гарний є світ“.
ҐРАЖИНА: „Мальована заслона“, „Два гільтаї“.
КАСІНО: „Не відходи від мене“ (Ел Бергнер).
КОПЕРНИК: „Монте Хрісто“.
МАРУСЕНЬКА: „Бар-Міцве“, „Живи та смійся“.
МІРАЖ: Сестра Марта є шпіоном“.
МУЗА: „Петрусь“ (Фр. Ґаль).
ПАКС: „Весняна парада“ з Франціскою Ґаль.
ПАЛЯС: „Вередлива Маріета“ (Джанета Мекдональд).
ПАН: „Великий грач“, „Шукачки золота“.
РАЙ: „Дві Йоасі“ (Смосарська).
СВІТ: „Понсга лицина“ та виступ славної телепатки Іванни Ґріґо.
СОНЦЕ: „Чорний кіт“ (Борис Карлов), ревія „Бокс у ревії“.
СТИЛЕВЕ: „Малий полковник“ (Шерлі Темпль), ревія „На їжака“.
ТОН: „Клеопатра“ з Кл. Кольбер.
УТІХА: „Тигр Пацифіку“ і ревія.
ХИМЕРА: „Пекло“ на осн. Дантого та Тиждевик із Абісинії.

Закордонне радіо.

Четвер, 7. листопада 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 15.20 Вокальна авдиція для дітей, 17.20 Солісти — муз., спів, 19.50 „Орлеанська дівчина“ трагедія Шілера, 22.10 Попул. музика. **Брно** (325,4) 17.10 Італ. нар. пісні, 19.30 „Борис Годунов“ оп. Мусорґського. **Мор. Острава** (269,5) 18.10 Спів. **Прага** (470,2) 15.25 Смичк. квартет, 17.15 Моравські нар. пісні, 17.45 муз. авд. для дітей. **Париж** (1648) 16.00 Дитячі пісні, 21.00 Пісні XVIII. ст., 21.45 Симф. концерт. **Білгород** (437,3) 17.00 Спів, 20.00 Концерт. **Берлин** (356,7) 14.15 У такт Вальса, 20.10 Форт. твори Бетовена, 20.45 Веселий вечір. **Гамбург** (331,9) 10.15 Нар. пісні. **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика. **Кельн** (455,9) 16.10 Молоді композитори, 21.00 Моцартові твори. **Мінхен** (405,4) 16.10 Пісні 19.00 Концерт. **Будапешт** (549,5) 12.05 Симф. концерт, 13.40 Скрипка, 17.30 Циг. музика. 18.30 Фортепіян, 19.20 „Богема“ оп. Пуччіні. **Мілано** (221,2) 11.30 Легка музика, 17.00 Вок. концерт, 20.50 Концерт. **Рим** (420,8) 17.00 Вок.-інстр. концерт, 20.45 „Медуза“ оп. Барілія.

Пятниця, 8. листопада 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.30 Скрипка, 20.45 Симф. концерт, 22.10 Популярна музика. **Брно** (325,4) 19.10 Життя на Закарпатті. **Кошиці** (259,1) 12.35 Концерт. **Прага** (470,2) 17.05 Брамсові твори, 19.40 Весела муз. авдиція, 20.40 „Русалка“ оп. Двожака. **Париж** (1648) 15.15, 18.30, 19.30 Симф. музика, 21.45 „Маріета“ оп. Оск. Штравса, текст. Саші Ґітрі. **Білгород** (437,3) 11.00 Концерт. 13.15 Нар. пісні, 20.00 Нар. пісні й танки. **Берлин** (356,7) 14.15 Легка музика, 16.30 Солісти, 19.00 Оп. мельодії (муз., спів), 20.10 Камер. музика. **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Штравс-Міллекер-Суппе, 18.25 Форт. рецітаь. **Кельн** (455,9) 17.00 Концерт, 20.10 „Шах королеві“ оп. Ґеца. **Лайпціґ** (382,2) 16.00 Вокальні квартети Брамса, 17.00 Концерт. **Мінхен** (405,4) 19.00 Камер. музика, 20.10 Веч. концерт, **Будапешт** (549,5) 12.05 Спів, 13.00 Концерт квінтету, 18.45, 20.20 Концерт. **Мілано** (221,1) 20.50 Іт. оп. мельодії, 22.15 Форт. рецітаь Колети Ґаво. **Рим** (420,8) 12.80 Легка музика, 20.50 Камер. концерт, хор італ. пісенькарів.

Львівське радіо.

Четвер. 7. листопада 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. деннок. 12.15 Муз. поранок, спів, 13.00 Хвилина Бетовена в гр. пл., 13.25 Хвилина домашнього господарства, 13.30 Легка муз. з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Пісоньки. 16.00 Для дітей: Що вам подобається, 16.15 Концерт: Із 1001 ночі, 16.45 Концерт міш. хору, 17.00 Німецькі й італ. кольонії в Африці, 17.15 Легка музика, 18.00 Скрипка, 18.40 Туристичний інформатор, 18.15 Славні вітруози з гр. пл., 19.00 Фільм. фейл.: Мистер Шабльон просипо на плян, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Легка музика. пісоньки, 20.45 Веч. денник, 20.55 Із суч. Польщі, 21.00 Театр Уяви: „Годинник“ (Із Ст. Ярачем), 21.35 Пісні в супр. форт., 22.00 Танк. музика в вик. орх., 22.05 Танк. музика з гр. пл.

Пятниця, 8. листопада 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, **10.00 Трансмісія Богослуження з Успенської церкви у Львові**, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Для дітей: Портрет п. Іляріона, 12.40 Орхестра, рефрени. 13.25 Хвилина домашнього господарства, 13.30 З ринку праці, 13.35 Ріжні мельодії з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Думки й мельодії з гр. пл., 1) Український танок, 2) Віють вітри, 3) Шо то за шум — орх. балалайок, 4) Дві думки — хор із Косова, 5) Стоїть явір, В. Качмар, 6) Виноград Сальомеи Крушельницька, 7) Вівці мої, 8) Сінокоси — хор, 9) Баркароля, 10) Дві мельодії на бандурі, 11) Гуцулка орх.. Гезерва: Лисенко: Серенада (хор Котка), 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 Для ст. дітей: Листопад на небі й землі, 17.00 Репортаж: Висока гірська обсерваторія на Розспіваному Шпилі, 25.15 Хвилина поезії, 17.20 Солісти (музика, спів), 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Концерт старої музики з гр. пл., 18.20 Листи та програми, 18.40 День доброти для звірят, 18.45 Віольончелевий рецітаь Івана Севастіяна Барвінського, комп. Василь Барвінський, 19.00 Перша українська енциклопедія, виг. Карло Курилюк, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Бюро студіїв розмовляє зі слухачами, 20.00 Актуальний монольог, 20.10 „Ля серва падрона“ (Служниця як пані) ком. оп. Перґолезія, 21.35 Веч. денник, 21.45 Із суч. Польщі, 21.50 Твори Карла Шимановського (скрипка; фортепіян — композитор), 22.20 Танк. музика в вик. орх.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“!

БІРЖА.

Гроші.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5.29—5.32.

Нім. марка 1·35—1·42, фр. франки 34·90—35·05, шв. франки 172·25—172·75, фунти стерлінги 26·00—26·15, австр. шілінги 99·50—100, чеські кор. 20.75—21.25, рум. леви 27.50—29.00, італ. ліри 34.00—36.00.

Золото: Доляри 9.00—9.05, Рублі 47.00—48·00, Фр. франки 34.40—34·80, Корони 36·20—37·00, Дукати 83·00—83.50; 1 грам золота 5.924.

Срібло: Корони 0.34, Рублі 1.50, Фльорени 0.85; 1 гр. срібла 7—8 сот.

Преміївки.

Долярівки 52.50—54·00, Будівел. 40·50—42·00.

Папери.

4-проц. інвестиційна 115.50; 5-проц. поз. інвестиційна 56.00; 5-проц. поз. конверсійна 66.00, 4-проц. поз. долярова. 51.50—51.75, 6-проц. поз. дол. 77.75—77.75, 7-прц. поз. стабілізаційна 61.15—61.63.

ЗБІЖЕ.

	Ціни льоко Львів від до
Пшениця одн.	16·50—16.75
Пшениця зб.	15.50—15.75
Жито збірне	12.25—12·50
Жито одноціле	12.50—12.75
Овес одн.	14.25—14.75
Овес зб.	13.50—14.00
Овес одн. л. зам.	13.75—14.25
Овес зб. легко зам.	13.25—13.75
Жито одн. без каввз мін. варт.	13.25—13.50
Овес одн. без каввз. мін. варт.	15.00—15.50
Овес одн. легко зам. без каввзуді мін. варт.	14.50—15.00
Ріпак літний	39.00—39.50
Ріпак зимовий	42·00—43·00

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 6-го листопада ц. р. кооперативам платив за 1 льоко Львів,

1 кг. масла десерового бльокового без опакування . .	2·70	зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50	„
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·80	„
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·75	„
1 к. яєць	4·50	„

Тенденція на масло слаба. молоко і сметану вдержана. на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 6. XI. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курячий молодняк 0·90—1.30 I. кл.	0·95	зол.
Курки однорічні I. кл.	0.95	„
Качки годовані в ясним опір.	0.75	„
Качки товщеві	0.90	„
Гуси годовані	0.75	„
Гуси товщеві	0.90	„
Пантарки годовані	0.90	„
„ товсті	1.—	„
Індики год.	1.—	„
Індички год.	1.10	„
Індики товсті	1.10	„
Індички товсті	1.20	„

Курки й курята приймає в кожній кількості. Іншу птицю в кількости видначеного приділу для кожного свого доставця. Птиці не годованої, худої не приймає. Приймає нових доставців.

Купує вівсяну питльовану муку, просо й овес

Подяка.

По важких терпіннях відійшла від нас на вічний спочинок наша Найдорожча Мама і Бабуня бл. п. Марія з Яворських Кульчицька, вислужена вчителька, вдова по вчителеві бл. п. Денисі Кульчицькім. У тім страшнім горі зазнали ми багато потіхи і співчуття від добрих людей. Усім, що в хвилині смерти нашої Найдорожчої Мами поспішили з виразами співчуття складаємо тією дорогою найщиріше Спаси-Біг.

Зокрема дякуємо українському Вчительству Яворівщини, делегатам Вз. Пом. Українського Вчительства з Яворова і зі Львова. Товаришам і Товаришкам Покійної, що не жаліли часу і труду, щоби своєю численною участю в похоронах виявити своє добре серце, глибоке співчуття та облегчити наш тяжкий біль.

Усім Приятелям і Знайомим, що віддали Покійній останню прислугу найщиріше Біг заплать.

Доньки: Софія Тимчишин, Іванна Телеп; сини: Стефан, Роман; зяті: інж. Іван Тимчишин, інж. Іван Телеп; внук: Роман Тимчишин.

ОПОВІСТКИ.

Загальні сходини членів Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок з рефератом п. Годованцевої „Громадянська праця жінок в 1935 р.“ відбудуться в пятницю 8. листопада п. р. в 6-ій год. вечора в домівці при вул. Мохнацького 12. 640

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10